

Glasiilo sovjetske vlade okrcalo predsednika Trumana

Namen ameriške intervencije je kontrola Grčije. Grški kralj Jurij in premier Maximos izrazila globoko hvaležnost Trumanu

Moskva, 15. marca. — Izvestja, glasilu sovjetske vlade, so objavila članek na prvi strani z ostrim napadom na predsednika Trumana, ki je v svojem govoru pred člani obeh kongresnih zbornic naglasil, da mora Amerika takoj priskočiti na pomoč Grčiji. Turčiji in drugim državam, katerim preti nevarnost komunistične poplave. Izvestja trdijo, "da se je Truman odprto izrekel za ameriško intervencijo v zadeve drugih držav. Ameriško prisvajanje vodstva v mednarodnih zadevah je v soglasju z apetitom ameriških imperialističnih interesov."

Oba sta naglasila, "da je Truman podprl grško ljudstvo v njegovi pravični borbi za svobodo in demokracijo."

Grški levičarski listi so nazvali Trumanov načrt za ameriški imperializem.

Ankara, Turčija, 15. marca. — Premier Recep Peker je dejal, da je Trumanov govor pred kongresom razkril, da se Amerika zaveda resnosti svetovne situacije. Govor izraža tudi mnenje ameriškega ljudstva v momentu, ko varnost ni krajevni problem. Trumanove ideje in zagotovila bodo naredila globok vtis ne samo v Sredozemlju, temveč tudi na Bližnjem in Srednjem vzhodu.

Peker je izrazil upanje, da bo ameriška pomoč Turčiji ublažila ekonomsko krizo, ki je nastala zaradi držanja velike turške armade v krajih ob ruski meji.

Revolta v Paragvaju se širi

Cilj je strmoglav- ljenje diktature

Buenos Aires, Argentina, 15. marca. — Sem dospela poročila se glase, da se revolta v Paragvaju, katere cilj je strmogavljenje diktature predsednika Moriniga, širi. Glavno pozorišče revolte je v Concepcionu, ki leži 150 milj severno od Asunciona, paragvajске prestolnice.

Vojaška posadka v Chacu se je pridružila rebelam. Nekaj enot te posadke je dospelo v Concepcion. Polkovnik Alfredo Galeano je bil imenovan za vrhovnega načelnika rebelnega gibanja.

Rebelna radiopostaja "Glas zmage" je naznanila cilje upornikov. Ti so:

Strmogavljenje diktatorskega režima predsednika Moriniga.

Ustanovitev vojaške vlade, ki naj bi izvrševala funkcije do razpisa splošnih volitev.

Vzpostavitev popolne svobode za vse politične stranke in strokovne unije.

Nepotrjeno poročilo pravi, da

Domače vesti

Ubit pri delu

McKinley, Minn. — Andrej Lautizar, član društva 175 SNPJ, je bil ubit v rudniku na Evelethu, kjer je bil uposlen skoro 40 let. Doma je bil z Gorenjskega. Tukaj zapuša ženo, dve hčeri, dva sinova, brata in več sorodnikov. — Na bolniški listi so Joe Ahlin, Anton Purkat in Frances Mesojedec. Člani jih lahko obiščejo, ker se zdravijo doma.

Se ponesrečil

Library, Pa. — Jakob Zupančič je 2. marca tako nesrečno padel po ledu, da ne more nič stopiti na nogo. Isto nogo je imel že dvakrat zlomljeno in je trda v kolenu.

Iz Clevelanda

Cleveland. — Po enotedenski bolezni je umrla Terezija Mally, rojena Kuhel, stara 59 let, doma iz Dečje vasi pri Šmihelu, Dolensko, v Ameriki 41 let, članica SDZ in SZZ. Zapuša dva sinova in devet hčera, kakor tudi sestro, brata in več vnukov. Stanovala je v Newburghu. — Družini William Cetina je umrl novorojenček. — Mike Podboy ml. se nahaja v bolnišnici Hanna House University, kjer je bil operiran. — Pri družini Stephen P. Kish so se oglasile rojenice in pustile drugorojenčka. Mati je iz Bizajevе družine na zapadni strani. — Mary Kirm iz Collinswooda se je vrnila iz bolnišnice, prav tako miss Agnes Klemenčič iz Cleveland Heightsa.

Išče sorodnike

Chicago. — Alojzija Podpavec, vas Kamenca, p. St. Janž, Dolensko, Slovenija, bi rada izvedela za svojega brata Andreja Zupančiča, kakor tudi za polbrata Jožeta in Janeza Ržena (ali Eržena), ki so nekoč živeli v Breezy Hillu, Kans., in bili menda člani društva 65 SNPJ. Rojeni so bili na Slančnem vrhu pri Škocjanu. Ako je še kdo izmed njih živ ali ako kdo kaj ve o njih, naj piše sestri ali pa na naslov: Ursula Herbeck, 2215 W. 23 st., Chicago 8, Ill.

je bilo več vojaških voditeljev, katere je dal Morinigo aretirati, osvoboditi. Rebeli so naskočili letnišnico pri Peni Hermosi, v kateri so bili voditelji, in jih osvobodili.

REPUBLICANCI SE POSVETUJEJO O POMOČI GRČJI IN TURČJI

Washington, D. C., 15. marca. — Člani odbora za smernice republikanske stranke bodo imeli senatne seje dnevno z izjemo sobot in nedelj, na katerih bodo razpravljali o apelu predsednika Trumana, naj Amerika priskoči na pomoč Grčiji in Turčiji, da se bosta lahko borili proti komunizmu in širjenju vpliva sovjetske Rusije.

Zadevno naznanilo je objavil senator Taft, načelnik odbora. Na sestanku s časniki je dejal, da mora odločitev pasti pred 31. marcem. Kongres in Trumanova administracija morata dovršiti akcijo do tega časa, da Truman v svojem govoru pred kongresom ni določil datuma. Na 31. marca bo Velika Britanija zaključila svoje fiskalno leto. O njej je priznala, da ne more več zamagovati svojih finančnih in ekonomskih obveznosti v Grčiji in apelirala na Ameriko, naj prevzame njeno breme.

Truman je po nastopu pred kongresom odpoval v Key West, Florida. Tam je na oddihu in počitnicah.

Državni department je infor-

Truman spreminil smer zgodovine

Londonski list omenja senco Rusije

London, 15. marca. — Konservativni list Daily Mail je objavil članek s komentarjem apela predsednika Trumana na kongres, naj Amerika priskoči na pomoč Grčiji in Turčiji.

"Truman je spreminil smer zgodovine čez noč," pravi članek. "Ameriška intervencija v prilog Grčiji in Turčiji bo prizadela usodo sleherne osebe na svetu. Za Ameriko je dogodek revolucionarnega značaja. Jeffersonova in Adamsova svarila proti vmešavanju v zadeve evropskih držav so le spomin. Spomin je tudi poslovljni govor prvega ameriškega predsednika Washingtona.

Amerika je oblekla plašč, katerega je morala odložiti Velika Britanija proti svoji volji. Oblaki so na nebu in mečejo senco na ves svet.

Ta senca je sovjetska Rusija. Amerika se je odločila za izvajanje nove zunanje politike, da ustavi pohod ruskega komunizma in širjenja sovjetskega vpliva v Evropi in Aziji. Ta resnica se kaže v vsaki vrstici Trumanovega govora.

Članek je zaključen z deklaracijo, da je Velika Britanija doslej stala geografično in politično med Rusijo in Ameriko. Liniji dveh blokov sta se zdaj spojili v Grčiji in Turčiji.

Bratovščine zahte- vajo zvišanje plače

Odločitev padla na konferenci v Chicagu

Chicago, 15. marca. — Načelniki sedmih bratovščin, ki reprezentirajo okrog 500,000 delavcev, uposlenih v delavnica železniških kompanij, so naznanili kampanjo za zvišanje plače za 20 centov na uro. Bratovščine so včlanjene v Ameriški delavski federaciji.

Zadevni zaključek je bil sprejet na konferenci v hotelu Congress. Na konferenco je prišlo čez 700 reprezentantov bratovščin.

James M. Burns, tajnik blagajnik departmenta železniških bratovščin, je naznanil, da bodo zahteve glede zvišanja plače predložene vsem železniškim kompanijam, ko se bodo pričela pogajanja. Sklenjene pogodbe vsebujejo provizije glede medznih pogajanj.

Burns je dejal, da bratovščine ne bodo pritiskale za revizijo drugih določb v obstoječih pogodbah. Pričujejo se, da bodo tudi neodvisne bratovščine strojevodij, kurjačev, spremnikov in izprednikov začele kampanjo za zvišanje plače. Neodvisne bratovščine imajo čez milijon članov.

Ameriška armada v Nemčiji ne more pomagati Grčiji

Frankfurt, Nemčija, 15. marca. — "Ameriška oborožena sila v Nemčiji so razkrojene in to dejstvo ne dovoljuje pošiljanja ameriških vojakov v Grčijo kot rezultat Trumanovega apela na kongres, naj sankcionira finančno in vojaško pomoč Grčiji in Turčiji," je rekel general Joseph T. McNarney, vrhovni poveljnik ameriške okupacijske sile v Nemčiji, na sestanku s časniki. "Naša avtorizirana sila za dostuje le za izvrševanje bistvenih nalog in dolžnosti v Nemčiji. Iz tega razloga ne morejo ameriški vojaki zapustiti Nemčije in odpotovati v Grčijo." McNarney je podal to izjavo pred izročitvijo poveljstva svojemu nasledniku generalu Luciusu D. Clayju.

SVOBODNE POLI- TIČNE STRANKE V NEMČIJI

Molotov predlagal revizi- zijo volilnega siste- ma v conah

DISKUZIJE O KITAJ- SKI SITUACIJI

Moskva, 15. marca. — Ruski zunanji minister Molotov je pozval člane sveta zunanjih ministrov, naj dajo svobodo in proste roke nemškimi političnim strankam in strokovnim unijam, da se bodo lahko organizirale in funkcionirale na splošni podlagi v vseh okupacijskih conah, za eno pa je predlagal revizijo volilnega sistema v ameriški, britski in francoski coni, da bo nemška komunistična stranka dobila proporcionalno reprezentacijo v vseh vladnih departementih.

Predlog je pobijal britski zunanji minister Ernest Bevin. Dejal je, da je proti reviziji volilnega sistema, ker bi lahko ena stranka dominirala politično pozorišče. To bi vodilo v totalitarizem. Volitve naj bi bile za posameznike, ne pa za kandidate na listi političnih strank.

Prej je ameriški državni tajnik George C. Marshall izjavil, da je ameriška vlada proti denuncifikaciji kot političnemu sredstvu v prilog kateri koli nemški stranki. Citiral je "poročila", da bi se lahko v sovjetski coni bivši nacisti oprali z vstopom v stranko socialistične enotnosti. Molotov je takoj odgovoril Marshallu. Dejal je, da mu ni znan noben tak slučaj.

Molotov je izrekel obdolžitev, da imajo nacisti važne pozicije v administracijah v ameriški, britski in francoski okupacijski coni. V prvi imajo nacisti 35 odstotkov pozicij, v drugi 43, v tretji pa 50 odstotkov. Pet bivših voditeljev nacistov ima važne pozicije v jeklarski industriji v Porurju, ki je v britski okupacijski coni.

Marshall je sugeriral sprejetje resolucije, ki bi dala oblast čiščenja nacistov nemškimi avtoritetam. Francoski zunanji minister Bidault je podprl Marshalla, Bevin pa je izrazil dvom, da bi nemške avtoritete izvedle čistko.

Molotov je ponovno predlagal, naj zunanji ministri razpravljajo o situaciji na Kitajskem. Marshall je dejal, da je za diskuzije, toda pod pogojem, da se jih bo udeležil reprezentant Kitajske.

IZJAVA POSLANIKA KOSANOVIČA O ŽIVILSKI SITUACIJI V JUGOSLAVIJI

Washington, D. C., 15. marca. — Jugoslovanski poslanik Sava Kosanovič je omenil poročila v listih, da je ameriški državni department izjavil, "da je jugoslovanska vlada že večkrat in javno poudarila, da so zaloge živil v Jugoslaviji zadostne in da bodo ustrezale bistvenim potrebam do prihodnje letine." On je zdaj podal deklaracijo, ki pravi med drugim:

Misija pomožne organizacije Združenih narodov UNRRA v Jugoslaviji je vedno trdila, da je živilska situacija v Jugoslaviji po dveh letih suše kritična. Trditve je potrdila s dokumenti.

Kljub dejstvu, da je Jugoslavija pretežno poljedelska država, je morala beigradska vlada že večkrat znižati odmerke kruha. Odmerki so sedaj pod normalo. Res je, da je beigradska list Politika v članku, ki je bil objavljen 25. januarja tega leta, dejal, da živilska situacija ne predstavlja skrajne krize. Članek je izražal le mnenje lista.

Jugoslovanski delegati so v te-

Anglija naj zniža armado

Ostra debata o pro- računu v parlamentu

London, 15. marca. — Rebelni laboristi so v teku ostre debate o proračunu za vzdrževanje oboroženih sil zahtevali znižanje armade in števila vojakov, ki so pod orožjem. Debatu je spročil vojni minister Frederick Bellinger z deklaracijo, "da sedaj še ni nobene garancije miru in da mora biti Velika Britanija pripravljena na vse eventualnosti."

Rebelni laborit Woodrow Wyatt je predlagal reorganiziranje armade in pospešitev demobilizacije. Vlada naj bi odpustila 270,000 vojakov več iz armade v tem letu kot določa njen program.

Wyatt je argumentiral, da sedaj trije vojaki opravijo toliko dela kot ga je eden vojak v predvojni dobi. Zahteval je znižanje britskih oboroženih sil v deželah Srednjega vzhoda, ki so v nadlogo prebivalcem.

"Velika Britanija ima 120,000 vojakov v Palestini," je dejal. "Vlada je celo predlagala zvišanje oborožene sile tamka, na drugi strani pa se pritožuje, da je pomanjkanje delavcev v industrijah."

Drugi laboristi so podprli zahtevo glede znižanja oboroženih sil, da bodo britske industrije dobile dovolj delavcev.

Francija odpoklicala poslanika iz Bolgarije

Pariz, 15. marca. — Zunanji urad je naznanil, da je bil Jacques Emile Paris, francoski poslanik v Bolgariji, pozvan domov. Odpoklic je protest proti postopanju bolgarskih milicij na napram francoskim državljanom. Michele Boeuf, dopisnik francoske časniške agature, je bila nedavno aretirana v Sofiji in izgnana iz Bolgarije. Sedaj je v Beogradu.

Poljska vlada znižala odmerke živil

Varšava, Poljska, 15. marca. — Vlada je odredila znižanje odmerkov živil v obupnem poskusu, da ohrani pčle zaloge v resni krizi. Uradniki pomožne organizacije Združenih narodov UNRRA so izjavili, da bo najmanj pet milijonov ljudi prizadetih, zaeno pa so naglasili, da ni izgleda za izboljšanje situacije v bližnji bodočnosti. Možnost je, da bodo odmerki živil znižani na 1,100 kalorij za osebo dnevno.

WALLACE APELI- RAL NA AMERIŠKE DRŽAVLJANE

Zavržejo naj Trumanov načrt glede pomoči Grčiji in Turčiji

AMERIKA NA POTI V VOJNO

New York, 15. marca. — Henry A. Wallace, bivši trgovinski tajnik, je v svojem govoru po radiu apeliral na ameriške državljane, naj zavržejo Trumanov načrt glede ameriške pomoči Grčiji in Turčiji. Wallace, ki je moral resignirati kot član kabineta zaradi spora z administracijo o ameriški zunanji politiki, je sedaj urednik revije New Republic.

Wallace je dejal, da ameriško posojilo Grčiji in Turčiji v vsoti \$400,000,000 ne bo ustavilo širjenja komunizma v Evropi in Aziji, temveč potisnilo Ameriko na rob vojne. "Kadar Truman javno razglasa konflikt med vzhodom in zapadom, razkriva s tem sovjetskim voditeljem, da se Amerika pripravlja za vojno z Rusijo," je dejal. "Odgovorili bodo na izzivanje s protipripravami in ojačili svoje pozicije za slučaj izbruha vojne."

To ni grška kriza, temveč ameriška kriza. Kot eden izmed ameriških državljanov pravim: Amerika ne sme dati posojila nedemokratski in nasičeni Turčiji in ne Grčiji, dokler ne bo slednja dobila reprezentativne vlade. Amerika naj pomaga le grškemu ljudstvu, ki strada, ne pa monarhistični vladi.

Kako naj mi vodimo živno vojno proti Rusiji in pričakujemo, da bo ona sprejela z dobro voljo naše predloge glede kontrole atomske energije? Rusija je morda rečna, toda ona bo zala odločno odgovoriti na Trumanov ekonomski in finančni pritisk. Moja napoved je, da bo Trumanova politika pospešila razmah komunizma v Evropi in Aziji. Truman je s svojo pustolovščino izdal vodstvo velikega Američana — predsednika Roosevelta, katerega je nasledil."

Wallace je zlasti obsodil Trumanov predlog, naj Amerika pomaga Turčiji. Predsednika in ameriško ljudstvo je opozoril, da se je Turčija borila proti zavezništvu v prvi svetovni vojni, v drugi svetovni vojni pa se je redila in debelila s trgovino z nacistično Nemčijo in zavezniškimi državami.

Eksplzija in ogenj na jahti Mayflower

Baltimore, Md., 15. marca. — Na razkošni jahti Mayflower, ki je bila privatna lastnina pokojnega predsednika Roosevelta, se je pripetila eksplozija, ki je zanela požar. Ena oseba je bila ubita, štiri pa ranjene. Jahta se je nahajala v zalivu Chesapeake.

Rusija odpoklicala poslanika iz Pariza

Pariz, 15. marca. — Ruski poslanik Zarubin v Parizu je bil pozvan domov. Naznanilo pravi, da bo danes zapustil Pariz in odletel v Moskvo. Sovjetska vlada je prej odpoklicala poslanika iz Washingtona in Londona.

Jugoslavija odprla mejo komisiji

Atene, Grčija, 15. marca. — Jugoslovanska vlada je dovolila članom preiskovalne komisije Združenih narodov prekračenje meje. Komisija preiskuje položaj v krajih ob severni grški meji.

Amerika ne sme dati posojila grški vladi

Chicago, 15. marca. — Dr. William Vulgaris, ki je bival v Grčiji čez 20 let, je dejal, da Amerika ne bi smela dati posojila grški vladi pod nobenim pogojem. On se je boril z grškimi partizani proti Nemcem in Italijanom v drugi svetovni vojni. "Sedanja grška monarhistična vlada terorizira levičarje in vse demokratične elemente, ki se borijo proti Nemcem in Italijanom," je dejal. "Prišla je na krmilo po sleparskih volitvah in se naslanja na bajnete britske oborožene sile. Amerika bo posojilo le podprla to vlado, ki ima opore pri večini grškega ljudstva."

Razgledi po stari domovini

(Od našega dopisnika Franja Aleša)

LJUDSKO GOSPODARSTVO

Tudi Prekmurje se je prebudilo

Prekmurje je bilo v stari Jugoslaviji najbolj zanemarjeno področje. V novi Jugoslaviji pa se je tudi tu pokazal nov ljudski duh. V precejšnji meri so že obnovljene poškodovane in porušene vasi, a ljudska oblast prevzema v svoje roke številna gospodarska podjetja.

V okraju Murska Sobota je takozvana tehnična baza dovršila veliko delo na obnovitvenem polju. Ustanovljene so bile številne obnovitvene zadruge, ki so živahno sodelovale pri obnovi podeželja. Pričeli so tudi z elektrifikacijo in napeljali številne elektrovođe v okoliške vasi. Na vseh področjih se pozna prizadevanje ljudske oblasti za izboljšanje nekoč zanemarnega prekmurskega gospodarstva.

V okraju Dolnja Lendava prav tako delujejo obnovitvene zadruge v Kamoveh, Mostju, Pincah, Bistrici i. dr. Za leto 1947 je predvidena gradnja 250 stanovanjskih gospodarskih poslopij. Obnovljen bo lendavski grad in preurejen v rudarske šole petrolejskega podjetja. Prekmurski izdelki iz liča in slame slove po svoji lepoti in originalnosti po vsej Sloveniji. Lendavski ljudski odbor je ustanovil—slično kakor ljudski odbor Murske Sobotne—, več trgovskih in industrijskih podjetij. Pa tudi okoliški ljudski odbori v Lakošu, Strehovcih, Veliki Polani, Kobilju, Turnišču, Črensovcih i. dr. so začeli ustanavljati gospodarska podjetja. Pričeli so tudi z regulacijo Mure pri Bistrici, medtem, ko sta bila regulirana Kobiljanski potok in Lobovija že lanskega leta.

Moderna industrija aluminija v Strnišču pri Ptuj

Ogromni objekti za izdelovanje glinice, ki je potrebna za izdelavo važnega metala aluminija, ležijo med gostimi borovimi gozdovi pri Ptuj. Tu raste ena največjih tovarn te vrste v Evropi in eden največjih tehničnih objektov v Jugoslaviji. Del ogromnih produkcijskih naprav ter dolgi 120 metrov dolgi vrtilni cevasti peči je že montiran. Za leto 1947 so določeni veliki investicijski krediti. Za tovarno aluminija imamo vse predpogoje: zadostno količino lignita ter električno energijo iz Drave, bavšit pa bomo vozili iz Istre in Bosne.

Po načrtu je predvidena prva faza dograditve tovarne aluminija z dograditvijo tovarne glinice, ki bo letno producirala 60.000 ton glinice. Kasneje bo zgrajena toplotna aluminija, ki bo proizvajala letno 30.000 ton aluminija.

V naši prvi "petletki" v osamosvojitvi našega ljudskega gospodarstva, bo aluminija industrija zavzemala važno mesto.

"Teden industrijskih rastlin" na Hrvaškem

Od 16.—26. februarja se je vrtil na Hrvaškem "teden indu-

strijskih rastlin" kot velika kampanja za pridelovanje industrijskih rastlin ob sodelovanju vseh ljudskih organizacij. Te rastline so predvsem sladkorna pesa, sončnice, konoplja, cikorija itd. Pri tem sodelujejo posebne komisija za pridelovanje industrijskih rastlin, ki sklepajo pogodbe s pridelovalci in pospešujejo obenem izpolnitev načrta za spomladansko setev.

Splitsko pristanišče obnovljeno

Med domovinsko vojno je bilo splitsko pristanišče popolnoma porušeno, tako da ni bilo sposobno za tovarni niti za potniški promet. Obnovitvena dela so zahtevala dosti napora in žrtve. Delo je zadovoljivo napredovalo in posamezni odseki pristanišča že služijo svojem namenu.

INOZEMSKI GLASOVI O NOVI, PREROJENI JUGOSLAVIJI

Švicarski

časopis "Vorwärts" piše o najtesnejšem sodelovanju Slovencev in Italijanov v Julijski Krajini.

To kar ni mogoče v meščanskem šovinistično-nacionalnem redu, je mogoče v ljudski demokraciji. Interesi delovnih množic združujejo ljudi različnih narodov in omogočajo tesno sodelovanje in prijateljsko sožitje med njimi. O tem je napisal članek švicarski list "Vorwärts", ki izhaja v Baslu in kjer piše:

"Velika je razlika med cono A, ki jo upravljajo zavestne anglo-ameriške okupacijske oblasti in cono B, ki so pod upravo jugoslovanskih oblasti. Prebivalstvo cone B navdušeno obnavlja, v coni A nasprotno nihče ne dela. V coni A se anglo-ameriške oblasti brezuspešno trudijo, da bi razbile enotnost italijanskega in slovenskega prebivalstva. S tem v zvezi, jasno, vedno bolj narašča nerazpoloženje prebivalstva v coni pod zavestne okupacije, ker so okupacijske oblasti poteptale obljube, da bodo vzpostavile demokratičen režim."

"V Trstu vlada velika draginja, med tem ko je v coni B pod jugoslovansko upravo črna borza uničena in so najpotrebnejša živila poceni."

"Triško delovno ljudstvo je enotno in prijateljsko razpoloženo. Nikoli ne bo pristalo na volitve, ki bi jih izvedle samo okupacijske oblasti!"

IZ DELAVSKEGA IN STROKOVNEGA GIBANJA

Sodelovanje delavskih organizacij v gospodarskem načrtu

Na plenumu centralne uprave Zveze delavcev in nameščencev lesne industrije Jugoslavije, ki se je vršil pred dnevi v Zagrebu, je bilo sklenjeno, da se za izvedbo nalog naše prve "petletke" ustanove takozvani "lesni kombinati" v Bosni, Sloveniji in na Hrvaškem. Ti kombinati bi bili središče virov surovin, ki

bi oskrbovali z lesom vsa naša državna podjetja. Sindikati predlagajo ukinitve vseh neracionalnih podjetij ter ustanovitev modernih tovarn za pohištveno industrijo, da bi dobile ljudske množice ceneno in moderno pohištvo.

Lepa pomoč ameriških rojakov svojcem v domovini

V mesecu novembru 1946 je bilo nakazano preko jugoslovanske Narodne banke 705.000 dolarjev iz U. S. A. 54.500 kanadskih dolarjev iz Kanade ter 46.652 funtov sterlingov iz Anglije, ki so jih prejeli svojci v domovini.

V mesecu decembru 1946 pa je bilo izplačanih 783.000 ameriških dolarjev, 31.276 kanadskih dolarjev ter 26.741 funtov sterlingov.

Ti zneski pomenijo lep prispevek, ki so ga prejeli svojci v domovini.

Zaposlenost invalidov

Invalidska organizacija v Jugoslaviji je sklenila, da bo do leta 1950 razbremenila državni proračun in da bo invalidnine v znesku 6 milijard dinarjev izplačevala iz svojih dohodkov.

Novo ustanovljeno finančno ravnanjstvo osrednje invalidske uprave bo v najkrajšem času organiziralo tovarne in poslovavnice, kjer bodo zaposleni samo invalidi. Makedonski invalidski organizaciji je že v letu 1946 uspelo plačevanje invalidnin iz dohodkov podjetij, ki so last invalidske organizacije.

LJUDSKO ZADRUŽNIŠTVO

Nemoten razvoj združnih organizacij je mogoč samo v ljudski državi

Razvoj naših zadrug v Jugoslaviji se je po osvoboditvi silovito razmahnil, ker smatra ljudska oblast zadrugne organizacije kot važno sredstvo v ureditvi našega novega gospodarstva. Razveljavljen je bil stari zadrugni zakon in uveljavljen novi zakon o zadrugah, ki je postavil zadrugništvo na nove, vseljudeške temelje. Zadruge dobivajo velike kredite za obnavljanje in pospeševanje obrtne in industrijske delavnosti. Konzumne zadruge pa so izvršile veliko nalogo hitrega razdeljevanja blaga v detajlni trgovini.

V reviji "Ljudsko zadrugništvo", ki jo izdaja Glavna zadrugna zveza Jugoslavije, je objavil dr. Mihajlo Vučković statistični pregled zadrugnih organizacij po stanju 31. decembra 1945. Po tej statistiki se vidi, da je naraslo število zadrugarjev na 1.358.798, ki so vključeni v nabavno-prodajalne, produktivne, kreditne in ostale zadruge in da je na podeželju 909.745 članov in v mestih 449.053 članov.

Na deželi je torej že vključeni 66,95% prebivalstva v zadruge, medtem, ko je v mestih le 33,05% prebivalstva v zadrugah.

Nabavljajno-prodajnih zadrug je imela po tem stanju Srbija 3.043, Hrvatska 1734, Slovenija 98 (to so "naproze"), Bosna in Hercegovina 592, Makedonija 455 in Črna gora 115. Produktivnih zadrug je bilo v Srbiji 964, Hrvatski 874, Sloveniji 296,

Bosni in Hercegovini 26, Makedoniji 30, Črni gori 19.

Stanje 31. decembra 1946 bo prikazalo še pestrejšo sliko porasta zadrug v novi Jugoslaviji, vendar podrobna statistika še ni bila objavljena.

IZ KULTURNO-PROSVETNEGA ŽIVLJENJA

Važnost filmske umetnosti v naši državi

V prvih dveh letih po osvoboditvi se je izvršila velika sprememba tudi na področju našega filma in kinematografije. Iz kinodvoran so izginili razni "napeti", "pustolovski", "špekulantski in šund filmi, ki so v stari Jugoslaviji zastupljali našo mladino. Stara država se ni brigala za vzgojo ljudskih množic, ni ji bilo mar, kakšni filmi se predvajajo v državi, ali so svražni, ali imajo šovinistično tendenco itd. Za drage denarje je stara Jugoslavija uvažala tuje filme, ki so bili kvarni, ki so prikazovali šovinistične tendence in direktno škodovali našim narodnim koristim.

Filmska umetnost je važna umetnost in naše ljudske oblasti polagajo na njo veliko pažnjo. Predvsem pa se hoče Jugoslavija tudi tu osamosvojiti in so bili na tem polju že storjeni prvi začetki.

Takorekoč iz nič so bili skromno urejeni prvi laboratoriji in izučeni prvi kader kameramanov. V Ljubljani, Zagrebu in Beogradu so bila ustanovljena filmska proizvodna podjetja, ki so v kratki dobi svojega obstoja dosegla lepe rezultate na polju žurnalov, mesečnikov in krajsih dokumentarnih filmov.

Metraža dosedaj izdelanih domačih filmov je presegla 40.000 metrov. Izdelana sta bila 2 daljša filma: "Mladina gradi" in "Po sledovih 4. in 5. ofenzive". Od krajsih dokumentarnih filmov so dosegli poseben uspeh filmi "Jasenovac", "Istra", "Beograd", "Koraki v svobodi", "Naš 1. maj", "Julijka Krajina", "Parada zmage", "Reka v obnovi", "V imenu naroda", "Nova semlja", "Maščujmo in kaznujmo" i. dr.

Načrt za leto 1947 predvideva proizvodnjo 6 umetniških filmov (dva sta v delu), 50 dokumentarnih filmov, 52 žurnalov "Filmskih novosti", 24 "Obzorikov", ki jih izdeluje slovensko filmsko podjetje "Triglav-film" v Ljubljani ter 12 "Pregledov" za Srbijo, 8 za Makedonijo in 7 za Črno goro.

Na površini 300 hektarjev ob gradu v neposredni bližini Beograda prvo filmsko naselje, kjer bo v teku "petletke" zgrajenih 7 ateljev, 4 delavnice in večje število drugih tehničnih objektov.

Koncerti

Simfonični koncert Radio orkestra Radia Ljubljane je dirigiral trišalski dirigent Jakov Cipci. Kot solistka je nastopila Laura Ferlan iz Trsta. Na sporedu so bila dela Osterca, Beethovena in Francka.

Jugoslovanski književniki v Moskvi

Delegacija jugoslovanskih književnikov, v kateri je zastopan od Slovencev Ferdo Kosak, je odpotovala v Moskvo, da bi proučila organizacijske probleme sovjetskih književnikov. Obisk jugoslovanskih književnikov v Moskvi pa pomeni tudi zblíževanje in poglobitev kulturnih stikov med narodi Sovjetske zveze in Jugoslavije.

Predavanja Osrednje Ljudske univerze

Dr. Jože Potrč je predaval na ljubljanski ljudski univerzi o "patriotizmu v luči napredne znanosti". Predavanje je bilo izredno zanimivo. Predavatelj je temeljito obdelal pravi patriotizem, gledan iz perspektive napredne socijalne znanosti.

Študijska knjižnica v Mariboru odprta

Po Nemcih popolnoma izropana študijska knjižnica v Mariboru je zopet pričela s svojim koristnim delom. Od 40.000 knjig, ki jih je štela pred okupacijo, je sedaj zopet zbranih 27.000 knjig. Treba je bilo "repatriirati" te knjige, ki so jih Nemci raznesli po različnih krajih.—Naloga mariborske študijske knjižnice so mnogovrstne in obsežne.

AMERIŠKO CARSTVO

Napisal Owen Lattimore

Sovjetska unija je najprej nastopala skupaj z Anglijo in Avstralijo proti ameriškemu načrtu za strateško poverjeništvu nad pacifiškimi otoki, nato pa prevrgla svoje stališče in podprla ameriško zahtevo, češ, da je popolnoma umestna, ker je Amerika doprinesla na Tihem oceanu neprimerno več kot ostali zavezniki za doseglo zmage.

Kot vedno, kadar Sovjetska unija tako presenetljivo nastopi, je začela javnost tudi v tem slučaju razmišljati pred vsem o motivih, ki se nahajajo v ozadju tega ruskega koraka. Še vedno se nismo naučili tega, da je popolnoma odveč razmišljati o motivih, kajti ugibanje o motivih je navadno popolnoma brezplodno pri vseh problemih visoke politike. Edino pravilni postopek je, da ostaneš strogo pri stvarnosti in raziskuješ dejanski položaj, struje in težnje, interese in okoliščine.

Naj takoj tu omenim, da je besediško ruskega pristanka na ameriški predlog nepopolno, ker poudarja najbolj nezaželjni del naših razlogov za poverjeništvu nad otočji Tihoga oceana. Naglašanje dejstva, da je Amerika zavzela pacifiška otočja za težko ceno v krvi in denarju, je napačno marsikoga, da pričakuje zdaj, da bodo Rusi v drugih predelih naglašali svoje lastne žrtve ter skušali na ta način opravičiti nekatere svojih zahtev.

Pomisliki in bojznosti, katere utegne pri manjših narodih izzvati tako dokazovanje, so najbrže velike važnosti za bodočnost. Širom Azije in prav posebno v Kini se bodo narodi še dolgo spominjali japonske utemeljitve za vojaško okupacijo njih dežel—namreč, "žrtve v krvi in denarju". Ako bodo zdaj

narodi, ki so porazili Japonsko v geslu mednarodne enakopravnosti, naglašali iste razloge, utegnejo ti narodi smatrati, da je to odmev ali pa oznanilo novega imperializma.

Toda še večje važnosti kot psihološki pomisleki je zemljevid. Važnost ameriške postojanke na omenjenih mandatarinih otokih postane jasna šele, ko jo primerjamo z ostalim svetom. Pomisli ti je treba, da smo čuli skoro istočasno s predlogom o pacifiškem poverjeništvu o tem, da nameravamo prevzeti del odgovornosti Anglije v Grčiji—pri tem je osnovna misel ta, da bomo mi plačevali, Angleži bodo vzdrževali svoje vojaštvo v tej deželi.

Ali sta oba dogodka povezana med seboj? Brez vsakega dvoma! To nam razodeva, kako je ameriško carstvo širilo svoje meje od dneva poraza Japonske sem. Prvi človek, ki nas je opozoril na to, da moramo to naraščanje svojega območja pravilno ocenjevati, je bil Walter Lippman—kar je zelo umestno, ako pomislimo na njegov delež pri širjenju ameriškega vpliva posebno v Sredozemlju. Lippman misli, da Anglija izgublja svoje carstvo, ter da bo dobro, ako mi prevzamemo nekatere postojanke, katere Anglija opušča. Obenem pa nas opozarja na nevarnosti takega nasledstva in svari pred prevzemanjem sovraštva in opozicije, katero nam Anglija tudi prepušča v krajih, katerih ne more več nadvladati.

To je velika nevarnost, na katero bi morali pomisliti oni, ki svetujejo, da potrebuje Amerika opazovališča in oporišča proti Sovjetski uniji—v Dardanelah, v Aziji in na Pacifiku.

Napetost med nami in Veliko Britanijo polagoma narašča. Po-

litika v Grčiji ni bila nikdar priljubljena med volilci, ki so naglani Churchilla. Ako bomo plačevali angleško okupacijsko armado, bomo skoro privedli do tega, da bodo angleški vojaki nekakšna ameriška kolonialna armada. To pa bo ogromno okrepilo opozicijo proti sedanji politiki delavske vlade.

Na Pacifiku pa bomo videli, da te postojanke niso v bistvu naperjene proti Sovjetski uniji. Iz njih gledamo mnogo bolj na britske, francoske in nizozemske kolonialne posesti...

Tudi Kina bo nekoč industrializirana in ne bo hotela ostati gospodarsko preveč odvisna od Amerike. Indoneziji in drugi narodi vzhodne Azije bodo postali neodvisni in do neke mere mogočni. Ali bodo smatrali, da jih ameriške postojanke na Pacifiku ščitijo ali ogrožajo? Kdo ve?—ONA.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 1. strani.)
stra izgubila pamet. V prvi svetovni vojni so ji ubili moža, ki ji je zapustil deset nepreskrbljenih otrok, v zadnji vojni pa je izgubila tri sinove.
Ob tej priliki se naj prav lepo zahvalim vsem našim prijateljem in sorodnikom, ki so naju z možem tako lepo postregli, ko sva jih obiskala.

(Konec prihodnjič.)
Mary Hegler.

Listnica uredništva

Ker pošilni zakon prepoveduje vsako oglašanje kakršnega koli srečanja v listih, prosimo vse dopisnike, ki oglašajo priredbe svojih društev ali drugih organizacij, ali pa kako drugo akcijo za zbiranje denarja, naj v svojih poročilih ne omenjajo srečk ali srečanja, kakor tudi ne kartah ali tombolskih zabav, ako je naše določena vatopisna. Poštna uprava zahteva od nas, da mora vse tako oglašanje iz lista. Prosimo, držite se tega.

"Electric Cooking is FAST!"

... say Chicago users of electric ranges

"Hitrost mojega električnega štedilnika me je presenetila. Jaz sem vedela, da bo štedilnik dal najvišje delo, ostal čist in hladen pri kuhanju, nikdar pa se mi ni sanjalo, da je kuhanje z elektriko tako hitro! Čikaške gospodinje, ki kuhajo z elektriko, so pronašale, da daje to moderno kuhanje vso hitrost, ki jo potrebujejo pri kuhanju... in še več!

Hitro razpetje peči in prašica tudi. Vi lahko hitro oprazite meso v prav rujavo okusno v trenutku... in peč se razgreje na močnejšo temperaturo za pečenje v manj kot 5 minutah! To je resnično hitro gretje in ker je debelo izolirana na vseh šestih straneh, obdrži vso gorkoto v peči!

Dodatne možnosti dajejo dodatno hitrost! Nič gorkote ni zanemarnjena... hitro transferirana skozi ponev v jedila.

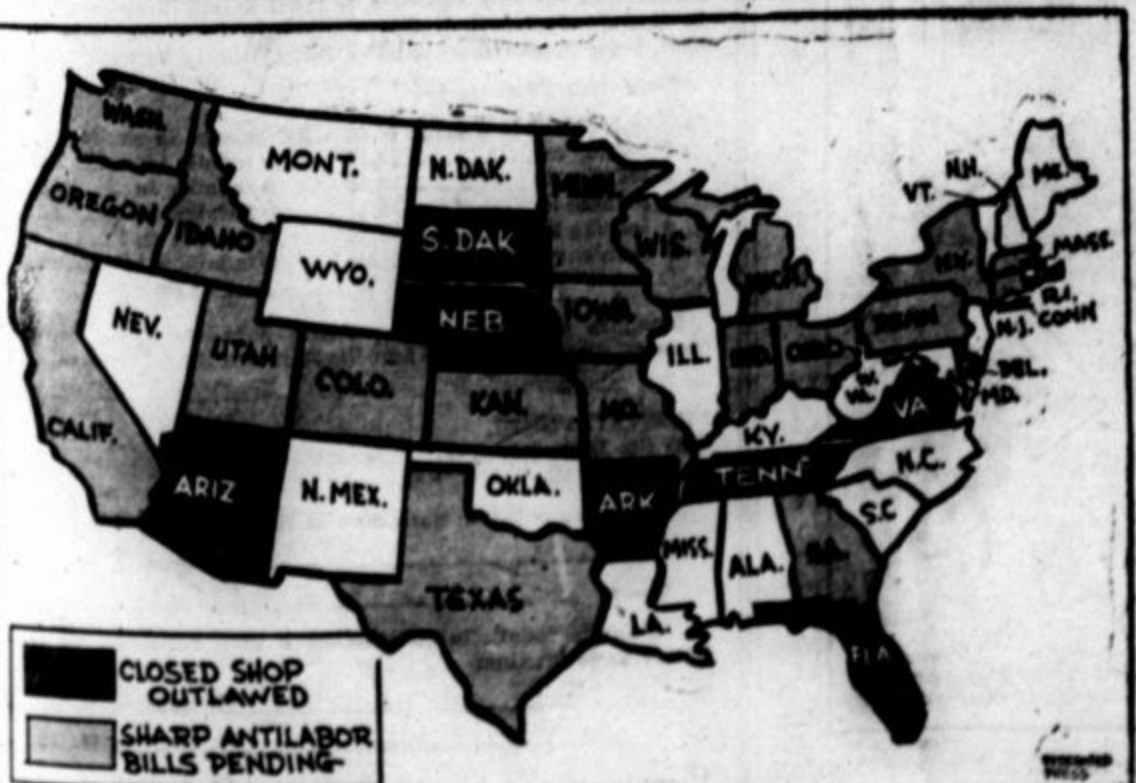
Vrhnji deli rapidno grejejo! Vsaka ženska, ki kuha na modernem električnem štedilniku, vam pove o tej pomembni hitri vrhnji delov peči. Vročina se takoj—hitro razvija, jedila hitro dosežejo pravo temperaturo pri kuhanju. Hišne gospodinje hitro pronajdejo, da njihovi električni štedilniki dajejo vso hitrost kuhanja, ki jo žele.

See the new electric ranges at your dealer's or nearest Edison store... enjoy the newest way of cooking with all the features of tomorrow.

The many conveniences of the new electric ranges make electric cooking the modern, carefree way to cook. This is one of the important features of electrical living, the better way to live.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

"Openšarska" kampanja ni osredotočena samo v kongresu, marveč je reakcija aktivna tudi v državnih legislaturah. Ta karta kaže, v katerih državah je bila že sprejeta antidelavska zakonodaja.

Kovač Damjan

IVAN CANKAR

(Nadaljevanje)

XIV.

V žganjarnici je bila gosta megla; iz nje so strmeli, kakor iz mračne daljave, topi, zapiti obrazi.

"Žganja mi dajte!" je zaklical Damjan.

Vsi so se ozrli nanj.

"Pijan je!" so rekli in se niso več zmenili zanj, ki je stal ob zidu in pil iz zelene steklenice. Kadar je okusil Damjan žganje iz prijaznosti do tovariša, ga je v veži pljunil iz ust. Tisti večer pa ga je božalo po grlu kakor sladki plamen in svetle misli so kipele iz plamena.

"Žganja še!" je vzkliknil.

Z nezaupnim očesom ga je pogledal krčmar in mu je prinesel žganja; čisto od blizu mu je presodil obraz.

"Saj si bolan!" je rekel krčmar.

Zakaj Damjanova lica so bila bleda in njegove oči so sijale.

"Brigaj se zase in za svoje zdravje!" je odgovoril Damjan osorno. Ničče ga ni vprašal več in ničče govoril, kajti Damjan je bil visok in plečat.

Kakor prvo, tako je izpraznil drugo steklenico.

"Zdaj je že prepozno!" je premišljeval in je gledal v meglo. "Zdaj sem že pijan; zdaj ne morem ne k nji in nikamor ne morem. Vse je izpolnjeno zdaj, vse končano... kakor da sem bil mrtvoroden... Tudi v službo ne pojdem več... ne maram tistega hlapčevskega dela... kaj bi zdaj tam? Ne premaknem se več, ne ganim; naj se dovrši stvar kar tukaj... Žganja še, ti leni krčmar!"

Krčmar je postavil žganje predenj in je zmaljal z glavo.

"Kaj je pač storil, koga je zadavil?" je pomislil. "Čokat je in močan, krvi pa nima na rokavu!"

"Kaj je pač storil?" so pomislili gostje, v grehu domujoči.

Ko je izpil Damjan tretjo steklenico, mu je zdrknila na tla in tudi sam je omahnil. Opo-tekel se je proti durim in je stopil na cesto. Tam je bila lepa noč.

"Joj meni!" je vzkliknil in se je udaril z dlanmi po sencih. "Kaj ni že polnoč? Ubil sem človeka, dušo ubil! Joj meni, ljudje božji, joj meni!"

Par ljudi je postalo na ulici. Voz je pridrdral mimo, voznik je kričal.

"Spoti, pijanec, krava, spoti!"

Damjan se je mukoma vzdramil in se je ozri z motnimi očmi.

"Saj sem na ulici, pa kričim kakor... Bog mi pomози, upijan sem se ta sveti večer!... Ona stoji ob oknu, poslušaj korake, čaka name in velika je njena vera... O Bog!"

V črno sukno zavil, sluhjal in plah, je hitel mimo gosposki človek; izpod klobuka se je ozri na Damjana in se je hitro umaknil s tlaka na cesto.

Z dolgimi koraki je stopil Damjan k njemu, prijel ga je za sukno na prah in je šepetal izza stisnjenih zob.

"Samo tristo, gospod... samo tristo... čez mesec dni, ali kaj, povrnem po vesti... vse do vinarja... samo tristo, gospod!"

Človek v črni obleki se je tresel, molčal je najprej, nato pa je vzkliknil, da se je razleglo po ulici.

"Pomagajte!"

Damjanu je bušila v lice vroča kri.

"Čemu kričiš, razbojnik? Na!"

S teško pestjo ga je udaril po čelu.

"Pomagajte!"

Zbrala se je črna gruča, na tla so vrgli Damjana in so ga uklenili...

XV.

Kdo izmed vas bi popisal, kdo bi povedal, kar se je godilo še nadalje? Iz srda in iz srca se vzdignejo pripovedovalcu solze, in jezik molči...

Stal je tam Damjan, močan in velik, stal je tam hudodelec. S temnimi obrazi so gledali nanj; glejte razbojnika! On pa kakor je bil uklenjen, ni govoril, tudi klet ni in celo ne jokal.

"Čemu si storil?"

Damjan pa je molčal od sodbe in je povesil glavo, ko je slišal strašno besedo...

En sam obraz je bil izmed vseh, droban in bel, poln bridkosti in poln ljubezni, ki se je svetil kakor božji smehljaj do njegovih oči. In Damjan ga je videl.

Tako se je dovršilo; ne dalje! — Kdo bi štel trupla, ki počivajo pod zemljo, druga na drugem? Objeti nekateri, ustna na ustnih, drugi pest ob pesti? Samo enkrat zamahne življenje — črna vojska na tleh... Pa bi se jokal človek ob samotnem grobu? — Pepel na vaše gomele in bratovska misel!

To zgodbo, kakor se je vršila, sem povedal prijatelju. Tistemu prijatelju, ki ni videl ne pustih ulic, ne jetičnih obrazov in ki je gledal v življenje veselo mežikajoč, kakor v vzhajajoče solnce.

Začudil se je in je rekel.

"Počemu... počemu si mi povedal to zgodbo? V drugih tvojih, tako bridkostnih in težkih, je bila vsaj ravnocestna logika — zapisal si prvo besedo, pa zadnja ni mogla biti drugačna! Ampak... zdaj si mi pokazal dvojne lepih ljudi, življenja vrednih; pa zamahneš dvakrat, dvojne naključij pozoveš in obadva se grudita v črno smrt!"

Tudi meni je bilo hudo pri srcu, ko je tako govoril.

"Povedal sem ti, kakor se je vršilo. Zato sem ti povedal, ker se je vršilo po naključju! Iskra plane iz plamena — kedaj? Kaplja kane iz oblaka — čemu? Daj, zagрни tisto temno ozadje protinaturne in brezbožne krivice — pa ne bo več naključij! Odpni oblak, pa ne bo več dežja, pogasi ogenj, pa isker ne bo nič več!"

Sam sem bil žalosten; tako sem šel na Štefkin grob, da bi videl tisti ponižni leseni križ, ki oznanja njen spomin.

KONEC.

tuhnit k tlom. Potem je slišal govorjenje stražarjev, nekdo si je prižgal cigareto, zakaj vonj po cigaretinem dimu je dražil Tomaža v nos.

Ta trenutek se mu je zdel primeren, da se je spazil čez progo. Ko je prišel na drugo stran, je bil nevarni del poti za njim. Čakal ga je strmi posekan rob in potem ga bo sprejel gozd v svoje okrilje. Kolikokrat je že opravil to pot? Ne bi mogel prešteti. Pri mostu je regljala strojnica, minometi so bruhali svoje frfotajoče ptice, stražarji so se pogovarjali in kadili cigarete. Večer za večerom eno in isto. Morda se je kdaj toliko spremenilo, da so streljali pri postaji, da se je strojnica oglašala tudi v bunkerju, mimo katerega so se plazili, toda kdo bi jemal v obzir tako malenkostne spremembe. Končalo se je vedno enako, zadnji strmi rob na poseki, potem pa se je začel temen gozd, ko je človek čutil, kako mu leze utrujenost v telo. Treba se je bilo odpočiti. Vsake četrt ali pol ure so se vsedli na mrzle skale ob poti, si brisali znoj s čela in s prsi ter brez misli strmeli v živo temo. Najrajši bi se človek vlegel in zaspal, pa je bilo treba iti naprej, treba je bilo priti do jutra v taborišče, zakaj naslednji dan so jih čakale nove dolžnosti.

Koliko časa še? Kdo bi vedel. Toda, če je pot še tako dolga, nekoč jo bo konec, nekoč bo prišlo tisto lepo, ki je zakopano na dnu njihovih sanj in hrepenenj.

Oglušujoč pok mu pretrega nit njegovih misli. "Bomba, zaseda!" mu je šlo prvi hip skozi možgane. Hotel je planiti kvišku, proti gozdu, pa so ga v trenutku zapustile skoro vse moči in se je zgrudil med roso grmovje.

Napel je oči in kot žival čakal, kdaj bodo planili k njemu. Toda med grmovjem se ni nič zganilo. Le bunkerji so oživali. Od vseh strani so deževale svinčence proti njemu, in nekoliko više so rile mine v zemljo. Tomaž se je prilepil k tlom in drgetal.

Čez kakih pet minut je vse potihnilo. Zdaj je Tomaž vedel, da ni bila zaseda, temveč je bila le bomba, ki je bila kot mina nastavljena na stezi. Šele sedaj je začutil bolečino. Žgalo ga je in slabost ga je obhajala. Potipal si je noge in prsti so mu bili nankrat vsi lepljivi od krvi.

Vedel je, da je konec z njim. Če ne bi bil sam, bi ga tovariši odnesli, tako pa bo izkrvavel, ali pa ga bodo jutri dobili sovražniki. Ni bilo prav, da je šel sam. Toda, kako je mogel vedeti, ko se še nikoli ni nič zgodilo. Zamisljal je in se še naprej vdajal mislim. Tak je torej konec poti. Včasih je mislil, da bo drugače. Ali vendar...

Da, nekoliko so vsi pripravljani na tak konec, čeprav se še ni nikoli nič zgodilo. Morda se bo jutri zgodilo Tonetu, drugi mesec Ivanu... Nekaj dni bodo preplašeni in zbegani, toda šli bodo kljub temu na pot. Treba je nesti pisma, časopise...

Pred očmi mu je zalebdel Tonetov obraz. Tako ga je prosil, naj odda pismo za njegovo Mitko. Zdaj nestrpno čaka njegove vrnitve. Prav tako drugi. Skoraj za vsakega ima pismo od dekleta ali od domačih. Jutri jih bi bil sam smeh in sama pesem.

Ne, ne bo jim mogel izročiti pismem. Bog ve, kdo bo čital tople besede, ki jih ne more nihče razumeti, ki mu niso namenjene. Morda se bo smejal ob njih. Morda bodo čez nekaj dni prišli po Micko, po Pepco, Reziko in jih odgnali bog ve kam.

Začutil je, da ga veže še ena dolžnost. Segel je v torbico, izvlekel je pisma in jih gažgal. Plameni so lizali papir in razsvetljevali grme, med katerimi je ležal. Zopet so zasikale svinčence in zafrotale mine. Toda vsega tega je bilo Tomažu sedaj malo mar.

Še nikoli se ni nič zgodilo. Zdaj tovariši ne bodo mogli več tako govoriti. Tomaža je raztrgala mina tik nad železnico, bodo pripovedovali. Tone je padel v zasedi, Matevža so ujeli in ga pobili kot žival...

Da, dolga je pot, so mu plahotale misli. Toda nekoč bo konec, in nekoč mora priti vrh klanca. Mora! Škoda, da on ne bo pleg. Spomnil se je Milke in mu je bilo žal, da je ni poljubil.

Nočni hlad mu je silil skozi obleko in vlaga je legala nanj. Čutil je strašno žejo. Odrgal je vejico od leskovega grma in je lizal roso z listov.

Da, dolga je pot, so mu plahotale misli. Toda nekoč bo konec, in nekoč mora priti vrh klanca. Mora! Škoda, da on ne bo pleg. Spomnil se je Milke in mu je bilo žal, da je ni poljubil.

Nočni hlad mu je silil skozi obleko in vlaga je legala nanj. Čutil je strašno žejo. Odrgal je vejico od leskovega grma in je lizal roso z listov.

Da, dolga je pot, so mu plahotale misli. Toda nekoč bo konec, in nekoč mora priti vrh klanca. Mora! Škoda, da on ne bo pleg. Spomnil se je Milke in mu je bilo žal, da je ni poljubil.

Nočni hlad mu je silil skozi obleko in vlaga je legala nanj. Čutil je strašno žejo. Odrgal je vejico od leskovega grma in je lizal roso z listov.

Da, dolga je pot, so mu plahotale misli. Toda nekoč bo konec, in nekoč mora priti vrh klanca. Mora! Škoda, da on ne bo pleg. Spomnil se je Milke in mu je bilo žal, da je ni poljubil.

Da, dolga je pot, so mu plahotale misli. Toda nekoč bo konec, in nekoč mora priti vrh klanca. Mora! Škoda, da on ne bo pleg. Spomnil se je Milke in mu je bilo žal, da je ni poljubil.

Da, dolga je pot, so mu plahotale misli. Toda nekoč bo konec, in nekoč mora priti vrh klanca. Mora! Škoda, da on ne bo pleg. Spomnil se je Milke in mu je bilo žal, da je ni poljubil.

Da, dolga je pot, so mu plahotale misli. Toda nekoč bo konec, in nekoč mora priti vrh klanca. Mora! Škoda, da on ne bo pleg. Spomnil se je Milke in mu je bilo žal, da je ni poljubil.

Da, dolga je pot, so mu plahotale misli. Toda nekoč bo konec, in nekoč mora priti vrh klanca. Mora! Škoda, da on ne bo pleg. Spomnil se je Milke in mu je bilo žal, da je ni poljubil.

Razni mali oglasi
NIGHT JANITOR & Fireman
TERMINAL BUILDING
See Superintendent
537 S. Dearborn

WANTED
MECHANICAL DESIGNERS AND CHECKERS
Experienced in process piping, material handling equipment, heating and ventilating, sheet metal ducts and spouts and processing plant layout.

STRUCTURAL DESIGNERS AND CHECKERS
Experienced in steel and reinforced concrete industrial buildings.

DRAFTSMEN
Experienced in steel and concrete industrial buildings, machinery supports.

ARCHITECTURAL DRAFTSMEN
Experienced in industrial buildings, layout and detailing.

ELECTRICAL DESIGNERS
ELECTRICAL DRAFTSMEN
ELECTRICAL DETAILERS
Experienced in light and power installation in industrial buildings.

GOOD PAY
Apply Room 725
CORN PRODUCTS REFINING CO.
333 N. Michigan Avenue

ZASTOPNIKI LISTA PROSVETE
so val društveni tajniki in tajnice in člani, ki jih društva izvolijo v to svrhu.

Naši nastavljeni lokali in potovalni zastopniki za določene okraje so:
Louis Barbarich, za Milwaukee Wis. in okolico.
Anton Jankovich, za Cleveland Ohio in okolico.

Frank Klun iz Chisholma, Minn. za Chisholm in okolico.
Frank Cvetan iz Tice Hill, Pa. za vso srednje-vzhodno Penno.
Anton Zornik iz Hermantia, Pa. za vso zapadno Pensylvanijo.

Poleg vseh teh pa lahko vsak član ali naročnik sam pošlje svojo naročnino direktno listu
PROSVETA
2857 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

TISKARNA S.N.P.J.
sprejema vsa
v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabha za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih...

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne... Cene zmerne, unijsko delo prve vrste
Pišite po informacije na naslov:
SNPJ PRINTERY
2857-59 S. Lawndale Avenue Chicago 23, Illinois
TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prijete eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se jim to prijete k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in jo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to tako naznaniti upravništvu lista. In obenem doplačati dotično vsoto lista Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:
Za Zdrus. države in Kanado \$6.00
Za Chicago in okolico je \$7.50
1 tednik in 4.80 1 tednik in 6.30
2 tednika in 3.80 2 tednika in 6.10
3 tednike in 2.40 3 tednike in 3.80
4 tednike in 1.20 4 tednikov in 1.70
5 tednikov in nič 5 tednikov in 88.00
Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto. List, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ.
2857 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$ _____
1. Ime _____ Čl. društva št. _____
Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:
2. _____ Čl. društva št. _____
3. _____ Čl. društva št. _____
4. _____ Čl. društva št. _____
5. _____ Čl. društva št. _____
Mesto _____ Država _____
Nov naročnik Star naročnik

Še nikoli se ni nič zgodilo

Gaber

(Nadaljevanje in konec.)

Potem je potrkal na okno, trikrat s presledki, kot sta bila z Milko dogovorjena. "Odpri mi je zadnja vrata. Še enkrat je skušal s pogledom prodreti temo, predno se je neslišno spazil v hišo.

Nista se poljubila, niti si nista podala rok. Toda tudi o ljubezni nista govorila. Če so bili kaj stikali okoli hiše, je hotel najprej vedeti. "Okrog šeste ure so bili tu, potem pa so šli," je povedala. Izmenjala sta še nekaj stavkov o belih in Italijanih. Nato mu je Milka prinesla mleko, ki ga je imel tako rad. Tomaž je jedel skoraj požrešno. Milka pa je sedela na skrini in se tiho smehljala. V temi sicer ni vide-la njegovega obraza, toda slišala je njegova cmokajoča usta. Po-tem sta spet izmenjala nekaj vsakdanjih besed o zasedah, ki so jih večer postavili beli, o znanjih, o potrebah. Tomaž ji je izročil pisma, ki jih naj odda naprej. Milka mu je dala ona, ki jih je dobila in mu napolnila nahrbtnik s kruhom, cigaretami in drugimi dobrotami.

Zdaj bi Tomaž lahko šel. Toda je še počakal kake pol ure. Nista veliko govorila, temveč sta skoraj nemo sedela drug ob drugem. Če bi ju človek opazoval, bi mislil, da sta tuja, ki si ne vesta ničesar povedati. Toda nikoli prej si nista bila tako blizu,

kot v teh trenutkih. Njune misli so se iskale, se prepletale in dopolnjevale. Njuni duši sta bili polni drug drugega.

"No pa grem," je Tomaž končno vstal in si oprtal nahrbtnik. Milka mu je šla odpirat. Ko sta bila že na pragu, jo je prijelo, da bi ga objela in poljubila, kot v prejšnjih časih, pa si skoraj ni upala tega storiti. Tomaž je že oprezoval za zasledovalci, ki bi ga utegnili čakati v temi. Še pred kratkim je bil z dušo ves pri njej, zdaj pa je bil popolnoma odsojen.

"Kdaj spet prideš," je šepnila. Hotela je reči, "bodi previden in pazi se," pa se tudi tega ni upala.

"Čez štirinajst dni. Do takrat pripravi vse, kar sem ti naročil." To so bile zadnje besede. Zopet je bil sam med cestami in stezami, med raztresenimi hišami, ki so se luščile iz teme in za katerimi bi se utegnili skrivati sovražniki. Plazil se je skozi noč, lovil nočne šume in presojal pasje lajanje. Ni čutil utrujenosti, ne težkega nahrbtnika, ki ga je tiščal k tlom. To so bili trenutki, ko je popolnoma pozabil na svoje telo, ko ga je bil sam duh, sama napetost.

V gozdiku pod železnico ga je napetost nekoliko popustila. Na poseki pa ga je bila zopet sama opreznost. Tik pred progami je malce obstal in prisluškoval.

Višje gori pri mostu je pela strojnica in krogle so mu žvižgale nad glavo ter padale nekam v rob. Potem je parkrat zagrmel minomet. Stražar z bližnjega bunkerja je posvetil z žarometom, da se je moral Tomaž po-

Ko je CIO News, glasilo CIO, priobčilo ta kartun, iz katerega je razvidno, kakšnih trikov (legalnih lukn) v davčnem zakonu se poslužujejo bogatini pri plačevanju dohodninskega davka, je John N. Snyder, tajnik-blagajnik Narodne podjetniške zveze takoj protestiral pri zveznem zakladničarju in zanikal, da se kaj takega dogaja. S tem je pokazal, da ga je zabolela resnica. Če se hočete pripraviti, kako se "najboljši" ljudje izogibajo plačevanju dohodninskega davka, preštudirajte ta "kartun," ki je basiran na dejstvih, kot pravi CIO News.